

1) i, o I, O

Keywords: ichoh, pfuhi, olong, pfato, iklog

Pfahaon: i i o i
o i o i
o o i o
i o i i

Kullimulon hini [i]:

t, i, k, j,
m, o, i, u
n, v, c, i

Kullimulon hini [o]:

p, d, b, o
q, p, o, s
w, o, r, x

Ngachan: Inez Oliver I, O

2) t T

Keywords: timid, hopfat,

Pfahaon: i o i ti
ti to o to

i o
it ot

Ngachan: Teresa, Tomas

3) m, M

Keywords: mata, hihim

Pfahaon: i o i o i mi
m i m i o mo
mit mot

i o i o i o
it ot ti to im om
im om tim tom tim tom

Ngachan: Maria
Martin

4) a/ã A

Keywords: alad/ahō mata ajiw pfu-a
Pfahaon: a i o a ma/mã
ma/mã mi mo i mi
ta ti to o mo

a i o
am/ãm im om
at it ot

Hapit: mata atom mama mãmã ãmã

Ngachan: Alan
Anna

5) u U

Keywords: unah pihu
Pfahaon: a i o u a ta
ta ti to tu i ti
ma/mã mi mo mu o to
u tu

a i o u
atit ot ut
am/ãm im om um

Hapit: tamu

uma

to	mu
ta	mi

u	mo
o	ma

muti

Ngachan: Ujagwa
Uwwang

6) p P

Keywords: pilid atop
 Pfahaon: a i o u a i o u a pa
 pa pi po pu ma/mã mi mo mu i pi
 pa pi po pu o po
 pat pit pot put u pu

 a i o u a i o u
 at it ot ut ap ip op up
 ap ip op up tap tip top tup

Hapit: atop apat poto pito

u	tip
a	tup
i	top

Ngachan: Precy Peter Pongarna p

7) h H

Keywords: hikhid unah
 Pfahaon: a i o u a ha
 ha/hã hi ho hu i hi
 o ho
 u hi

a i o u
 ha/hã hi ho hu
 ham him hom hum
 hap hip hop hup

a i o u
 atit ot ut
 ah ih oh uh
 pah pih poh puh

Hapit: hihim hapit puha pihu puhu aho hipot hotti
 mapoh

Ngachan: Helen Horace Holipfot

8) e E

Keywords: empah

Pfahaon: a	e	i	o	u	a	e	i	o	u
ha/hã	he	hi	ho	hu	ah	eh	ih	oh	uh
pa	pe	pi	po	pu	ap	ep	ip	op	up
ma/mã	me	mi	m	mu					

Hapit: emah meha emeh

Ngachan: Ellep Enja Entorpfan

9) l L

Keywords: lulug

Pfahaon: a	e	i	o	u	a	e	i	o	u	a	la
la	le	li	lo	lu	la	le	li	lo	lu	e	le
					lat	let	li	lot	lut	i	li
					lam	lem	lim	lom	lum	o	lo
					lah	leh	lih	loh	luh	u	lu

Ngachan: Lita Le'nad Lehnay

10) n N

Keywords: nugwang enlon

Pfahaon: a	e	i	o	u	a	e	i	o	u	a	na
na/nã	ne	ni	no	nu	na/nã	ne	ni	no	nu	e	ne
					ma/mã	me	mi	mo	mu	i	ni
					nap	nep	ip	op	nup	o	no
a	e	i	o	u	a	e	i	o	u		
at	et	it	ot	ut	an	en	in	on	un		
an/ãn	en	in	on	un	pan	pen	pin	pon	pun		

Hapit: aton muntamu enlon

Ngachan: Nena Norman

Muntamu hi ama. Muntamu hi ina. Naloh hi lolo.

11) y Y

Keywords: lamuy

Pfahaon: a o u a ay
ah oh uh o oy
ay oy uy u uy

a o u
ay oy uy
may moy muy
tay toy tuy

Hapit: lamuy umuy taytay hitay natoy
Umuy ami. Immuy hi Nena. Natoy hin aho mi.

Ngachan: Yolande Y

12) [‘]

Keywords: aho’

Pfahaon: a e i o u a e i o u
an en in on un a’ e’ i’ o’ u’
a’ e’ i’ o’ u’ ta’ te’ ti’ to’ tu’

Hapit: uto’ aho’ tula’ pito’ holo’ manu’
lo’to hate
me’meha mi’tamu munlatto’

Ato’ hitay tamu’. Ulaham hinuy lo’to.

13) d, D

Keyword: pilid

Pfahaon: a e i o u a ad
ap ep ip op up e ed
ãd/ad ed id od ud i id
o od
u ud

a e i o u
ad ed id od ud
had hed hid hod hud
pad ped pid pod pud

Hapit: alad hapid pilid hudhud maphod timid ad
ammod podhn madomhodlon

Ita ti tan nodhom. Ala’ hinuy hapid.
Umuy ami ad Manila.

Nagcha: Donna David

16) ng, Ng (Chugwa an letter ja oh-ohha ni khangoh na.)

Keywords: ngamoy olong

Pfahaon: a e i o u a nga
nga nge ngi ngo ngu e nge
i ngi
o ngo
u ngu

a e I o u
ka ke ki ko ku
nga nge ngi ngo ngu
ngah ngeh gih ngoh nguh
ngay ngoy nguy

a e i o u
ag eg ig og ug
ang eng ing ong ung

a e i o u
ang eng ing ong ung
lang leng ling long lung
mang meng ming mong mung

Hapit: olong kolong ulang angnga'

Ngachan: Ng

Ngay nanghinu ay tay? Ngay mangala ay ni pihu?

Ngoho hi mimi.

17) ch, Ch (Chugwa an letter ja oh-ohha ni khangoh na.)

Keywords: chalit

Pfahaon: a e i o u a cha
cha che chi cho chu e che
i chi
a e i o u o cho
nga nge ngi ngo ngu u chu
cha che chi cho chu
chat chit chot chut

Hapit: chalit chum cha chah achi ngachan
ichoy nachop ituchu natchu' natachom munchichipat

Ngachan: Ch

Ngay ngachan mu? Ichat mu ay lola
Ngay ngachan mu? Inchat u ay ama
Umy ami hichi. Achi amunlahla.

18) r, R

Keywords: pu-or

Pfahaon: a e i o u a ar
ag eg ig og ug e er
ar er ir or ur i ir
o or
a e i o u u ur
ar er ir or ur
pfar pfer pfir pfor pfur

Hapit: pu-or, etamor, ichor, narhin, narpu, mumparti, egngor, orcheh, mun-alor

Mumparti cha hi pfapfuy. Etamor mu hana lopfong.

Ngachan: Robert, Rosa [R]

20) j, J

Keywords: jojo'

Pfahaon:	a	e	i	o	u	a	ja
	ja	je	ji	jo	ju	e	je
						i	ji
	a	e	i	o	u	o	jo
	pfa	pfe	pfi	pfo	pfu	u	ju
	ja	je	ji	jo	ju		
	jan	jen	jin	jon	jun		

Hapit: jojo' ju aju laja lujo' ajiw iju-an
 Ngay immajam? Immaja' ad Pfato
 Chaad chi pfaly ju?

Ngachan: Jo Janet [J]

22) gw, Gw (Chugwa an letter ja oh-ohha ni khangoh na.)

Keyword: gwacha

Pfahaon:	a	e	i	o	u	a	gwa
	gwa	gwe	gwi	gwo	gwu	e	gwe
						i	gwi
						o	gwo
	a	e	i	o	u	u	gwa
	kha	khe	khi	kho	khu		
	gwe	gwe	gwi	gwo	gwu		
	gway			gwoy	gwuy		
	gwam			gwom	gwum		

Hapit: gwahay gwateng gwanggwang gwot magwiit
 ugwoy ugwani nugwang mungwingi
 Egwallang mu ay nuy. Umali aju hi magwiit.

Ngachan: Gw

23) b, B

Keyword: kartib
Pfahaon: a e i o u a ab
ang eng ing ong ung e eb
ab eb ib ob ub i ib
o ob
u ub

a e i o u
ab eb ib ob ub
khab kheb khib khob khub
tab teb tib tob tub

Hapit: kartib nabto' lubpfan ibpfa nablai

mun-abpfa nun-abjot
Ibpfa' hi Lita.

Ngachan: Boy Belinda [B]

24) Nunchugwa an consonants yy ww ll

Review: apoy pfalay ngay
Double: tayya ummayyong

Review: pantaw arkhaw
Double: iwwilo gawwacha munhiwwo'

Review: lolo lapeh holo'
Double: tortollo epfalloh itulli

Supplementary:

fF; qQ; sS; vV; zZ; xX

Punctuation: comma [,]
quotation mark [“ ”]
question mark [?]
exclamation [!]